

Vluchtelingen, asielzoekers, dit jaar staken er al zo'n 160.000 bootmigranten de Middellandse Zee over vanuit Libië en andere landen in Noord-Afrika. Intussen groeit de mensenstroom vanuit Azië via Turkije. De mensen reizen door de Balkanlanden naar West-Europa. Daar zal het veilig zijn, misschien eten en onderdak. En hopelijk een goede toekomst voor de kinderen.

De vragen

Deze lesbrief gaat over de vluchtelingencrisis in Europa. Miljoenen mensen zijn op drift. Waar komen ze vandaan? Waarom vluchten ze? Waar trekken ze langs en waar willen ze naar toe? Waar worden ze opgevangen en hoe zit het met de instroom in Nederland?

De aanpak

Je maakt deze lesbrief alleen of samen met een of twee medeleerlingen. Je gebruikt vooral informatie uit grafieken van de EU. Veel cijfers zijn van midden 2015. Daarna is het aantal vluchtelingen alleen maar gestegen.

Je gebruikt De Grote Bosatlas (54^e druk).

De uitwerking kost een tot twee uren (van 50 minuten).

De opdrachten

Opdracht 1 Huis en haard verloren

Lees bron 1.

Bron 1 Eindelijk veilig

Mouna is een jonge moeder uit Syrië. Samen met haar man Yoshua en hun dochtertje Zara zit ze in het aanmeldcentrum Ter Apel. "We woonden in een mooi huis in Aleppo. De wijk is gebombardeerd, onze woning verwoest. Twee buurkinderen werden dood tussen het puin gevonden. Mijn vader is opgepakt en vermoord, mijn neef zit in de gevangenis. Alles is kapot. We zijn gevlucht via Libanon naar Turkije en van daaruit weer met een boot naar Griekenland. We maken ons zorgen over mijn moeder en onze familie in Syrië. Als we kunnen, gaan we terug naar ons land.

Vraag 1.

De redenen waarom mensen wegtrekken kun je verdelen in *pushfactoren* en *pullfactoren*.

Bedenk wat de betekenis is van het begrip pullfactor in een gebied.

Vraag 2.

Welke soort factoren, pull of push, weegt het zwaarst bij Mouna en haar gezinnetje?

Vraag 3.

Noem vier pullfactoren die Nederland biedt voor vluchtelingen uit Syrië.

Opdracht 2 Puinhoop Syrië

Bekijk bron 2, een reportage in het Jeugdjournaal (4 min): en een video uit 2013 (1min.14sec.):

Bron 2 Twee video's over de toestand in Syrië

<http://jeugdjournaal.nl/artikel/442180-vluchten-uit-syrie.html>

<http://nos.nl/video/541785-opnieuw-vluchtelingenstroom-syrie.html>

Vraag 1.

Wat is de voornaamste oorzaak waarom zoveel mensen Syrië ontvluchten? Kies uit:

oorlog met buurlanden/ burgeroorlog/ honger/ armoede/ droogte/ een vulkaanuitbarsting/ een tsunami/ een epidemie/een aardbeving.

Vraag 2.

Syrië wordt geplaagd door gewapende conflicten. Wat zijn volgens de filmpjes in bron 2 de drie belangrijkste partijen in de strijd?

Opdracht 3 Vluchtelingen en asielzoekers?

Lees bron 3 en bron 4.

Bron 3 Wat is een asielzoeker?

Een asielzoeker is iemand die om bescherming van een ander land vraagt. Hij vraagt daarmee in dat land *asiel* aan. Dat land moet nagaan of de asielzoeker valt onder het Vluchtelingenverdrag. Dit gebeurt in de *asielprocedure*.

Bron 4 Wanneer is iemand een vluchteling?

Volgens het Vluchtelingenverdrag is een vluchteling iemand die in zijn thuisland goede redenen heeft om bang te zijn voor vervolging. Zo kan iemand worden gevangengezet of mishandeld zijn om huidskleur, zijn godsdienst of zijn nationaliteit. Vaak is iemand zijn politieke overtuiging of seksuele voorkeur de reden om te worden opgepakt.

In Nederland beslist de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) over de *asielaanvraag* en of de asielzoeker erkend wordt als *vluchteling*.

Vraag 1.

Ieder mens zoekt de beste toekomst voor zichzelf en zijn of haar kinderen. Veel landen zijn minder rijk dan Nederland. Hoe armer het land, hoe meer mensen de armoede ontvluchten en aankloppen in rijke landen, bijvoorbeeld de V.S. of de E.U. De naam die het best bij deze mensen past is:

- A. Asielzoeker
- B. Economische vluchteling
- C. Politieke vluchteling
- D. Klimaatvluchteling
- E. Erkend vluchteling (door IND)

Opdracht 4 Vluchtroutes en verhalen

Vraag 1.

Klik op: [de interactieve kaart](#), met daarop de vluchtroutes, reportages en nieuwsberichten. Een screen shot zie je in bron 5. Bekijk een of meer videoverslagen die op de route zijn gemaakt.

Waar lopen de twee grootste vluchtroutes vanuit Afrika naar Europa? Kies uit:

- A. Via Egypte
- B. Via Marokko
- C. Via Sardinië
- D. Via Sicilië

Vraag 2.

Wat is de Schengenzone? Kies het juiste antwoord. Zoek eventueel op internet.

- A. Een verbond van Europese landen om zich te verdedigen tegen aanvallen van buitenaf.
- B. Landen waarmee Luxemburg (waar Schengen ligt) een economisch verdrag heeft gesloten en waar je geen visum nodig hebt om van het ene naar het andere land te reizen.
- C. Landen in West-Europa die in de handel samenwerken met de V.S. om de concurrentie van China tegen te gaan.
- D. Een Europees verdrag dat vrij verkeer van personen en goederen binnen de lidstaten mogelijk maakt. De controle van personen gebeurt aan de buitengrenzen van het Schengengebied.

Vraag 3.

Waarom reizen vluchtelingen het liefst via landen in de Schengenzone?

Vraag 4.

Zoom op de interactieve kaart in op de route door Oost-Europa. Wat valt je op?

Vraag 5.

Bekijk in de atlas het kaartje GB89C, Schengen. Lees ook de informatie op internet:

<http://www.opreis.nl/reisinformatie/schengenlanden/>

Is het volgens de regels dat de vluchtelingenstroom op deze manier door Hongarije wordt gestopt? Geef argumenten.

Bron 5 Vluchtelingenroutes in kaart

Opdracht 5 Herkomstlanden

Bekijk bron 6.

Bron 6

[bron: NOS, Anneloes van den Hurk]

Vraag 1.

Uit welke vier landen kwamen de meeste asielzoekers?

Vraag 2.

Kleur in bron 7 met rood de tien landen van herkomst in en schrijf de landennamen in het kaartje.

Bron 7 Aantallen eerste asielaanvragen in Europa naar landen van herkomst.

Vraag 3.

Lees bron 8.

Bron 8 Politiek stabiel

Volgens de Internationale Organisatie voor Migratie maken asielzoekers uit Kosovo geen kans op een verblijfsvergunning. Kosovo en Albanië zijn politiek stabiel en hebben het etiket 'veilig land'. Toch komen groepen arme Kosovaren en Albanen naar Nederland. Het gaat economisch slecht in hun land. De migranten krijgen bij aankomst te horen dat ze geen kans maken en zullen worden uitgezet.

Waarom maken de Kosovaren en Albanen weinig kans om door de IND als vluchteling te worden aangemerkt, denk je?

Vraag 4.

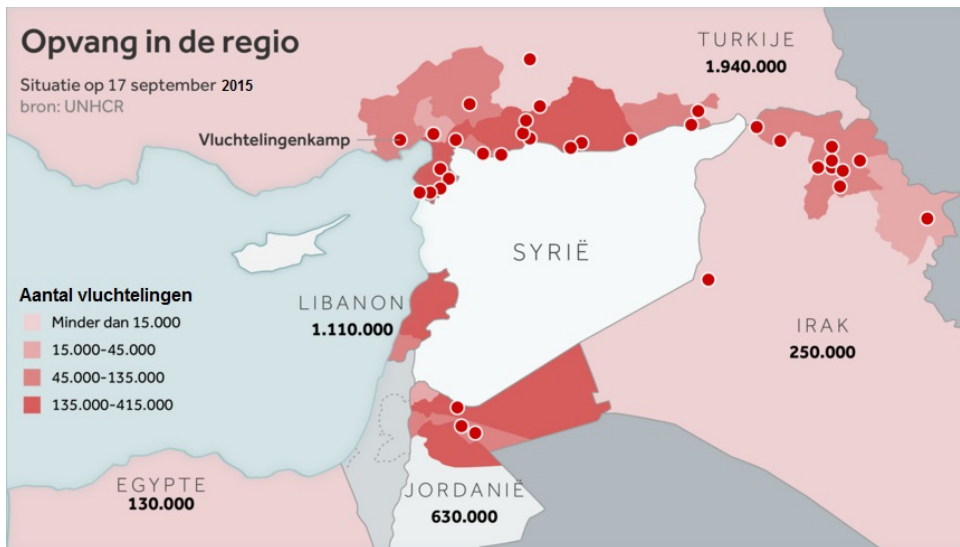
Vul in bron 9 aan wat de belangrijkste pushfactor van elk land is voor de mensen die wegvluchten. Zoek ook op internet: <http://www.vluchtelingenwerk.nl/feiten-cijfers/landen-van-herkomst>.

Bron 9 Redenen om te vertrekken

vertrekland	voornaamste pushfactoren
Syrië	
Kosovo	
Afghanistan	
Albanië	
Irak	
Pakistan	armoede, gewapende conflicten, overstromingen
Eritrea	
Servië	armoede en ongelijkheid
Oekraïne	armoede, gewapend conflict / afscheidingsbeweging rebellen
Nigeria	armoede, terreur van islamfundamentalisten

Opdracht 6 Bestemming

Bron 10

NOS / LARS BOOGAARD

Vraag 2.

Hoeveel vluchtelingen tel je samen in de landen in bron 11?

Bron 12 Welvaart (in bnp/inw.) in het Midden-Oosten en Nederland.

Land	Bruto nationaal product per inwoner (naar koopkracht gemeten)	Aantal inwoners (x miljoen)	aantal vluchtelingen
Turkije	€ 10.133	78	1.940.000
Egypte	€ 4.107	80	130.000
Libanon	€ 9.848	4	1.110.000
Jordanië	€ 4.010	7	630.000
Irak	€ 2.307	30	250.000
Nederland	€ 29.599	17	zie bron 10

Vraag 3.

Nederland telde eind 2015 ongeveer 230.000 vluchtelingen. Hoeveel procent is dat van de totale Nederlandse bevolking?

Vraag 4.

Welk land in bron 11 telt naar verhouding de meeste vluchtelingen uit het buurland? Hoe ligt die verhouding?

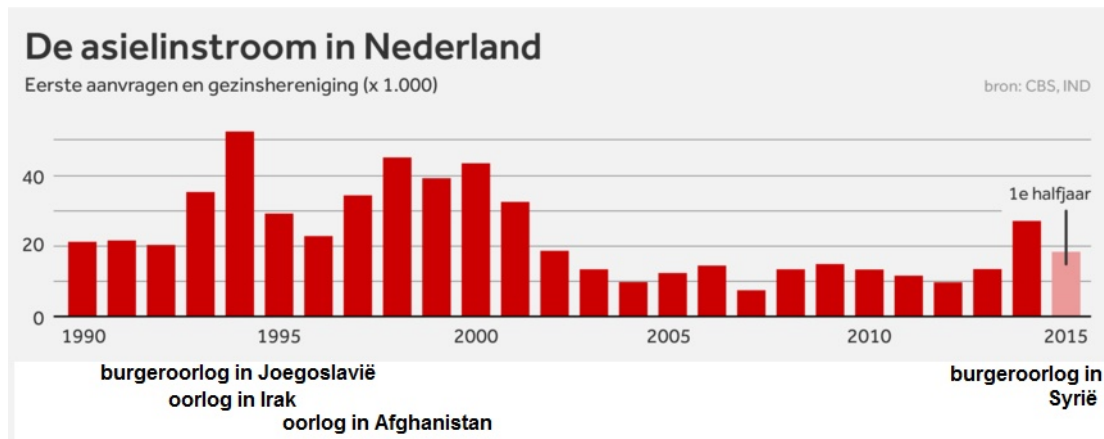
Vraag 5.

Hoeveel asielzoekers tel je (ongeveer) samen in bron 10? Wat is je conclusie als je let op de informatie in bron 12?

Opdracht 8 Nooit eerder vertoond?

Bekijk bron 13.

Bron 13

NOS / LARS BOOGAARD

Vraag 1.

Hoeveel asielzoekers meldden zich in 1994?

Vraag 2.

Welk verband zie je in bron 13?

Vraag 3.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog (1914-1918) ving Nederland bijna 1 miljoen Belgische vluchtelingen op. In 1919 waren bijna al deze ontheemden teruggekeerd naar hun vaderland België.

Ook nu komen er veel vluchtelingen naar Nederland. Mag je verwachten dat ook die weer teruggaan naar hun vaderland als de vrede is teruggekeerd? Licht je antwoord toe.

Opdracht 9 Oplossingen?

Lees bron 14 en 15.

Bron 14 Steeds meer vluchtelingen

Eind 2014 waren er wereldwijd bijna 60 miljoen mensen op de vlucht. Dat waren er acht miljoen meer dan het jaar ervoor, 38 miljoen mensen zijn ontheemd. Ontheemd betekent op de vlucht in eigen land. 20 miljoen mensen zijn hun land ontvlucht, waaronder bijna 4 miljoen Syriërs.

Bron 15 Een onmenselijke overtocht

Mensensmokkelaars stoppen honderden vluchtelingen bij elkaar in kleine en gammele bootjes, die vaak zinken. "De situatie in de Middellandse Zee is dramatisch en dat mag niet langer voortduren. Wij kunnen niet toestaan dat honderden mensen sterven bij de oversteek naar Europa", zei EU-president Donald Tusk.

Vraag 1.

Het zou mooi zijn als de grote stromen asielzoekers zouden stoppen. Vooral voor de vluchtelingen zelf.

Bedenk samen met een paar medeleerlingen manieren om de vluchtelingenstromen naar Europa te verminderen. Schrijf daarvoor de pushfactoren van bron 8 onder elkaar in tabel bron 16. Stel samen per pushfactor in een paar woorden tenminste één duurzame en menselijke oplossing voor.

Duurzaam wil zeggen: een maatregel die lange tijd effect zal hebben.

Menselijk wil zeggen: een maatregel die vriendelijk en goed is voor de vluchtelingen.

Gebruik daarbij kaartblad GB239 in de atlas.

Bron 16 Een betere wereld, minder vluchtelingen

Redenen om te vluchten	Oplossing?
1.	
2.	

3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	

Extra

Vraag 2.

In het nieuws van de afgelopen maanden worden veel voorstellen gedaan om de vluchtelingenstroom naar Europa te verminderen. Voorbeelden zijn:

A	Mogelijke migranten op tijd waarschuwen dat ze als economische vluchteling geen kans maken om toegelaten te worden.
B	Maak een verdelingsplan voor opvang per land in Europa en waarschuw echte vluchtelingen dat ze naar een opvangland moeten dat wordt aangewezen.
C	Zeg het Schengenverdrag op.
D	Mensensmokkelaars hard aanpakken en smokkelboten vernietigen voor ze kunnen uitvaren.
E	Maak afspraken met Turkije om meer vluchtelingen op te vangen en geef dat land daarvoor geld.
F	Goed en snel aanmelden / registreren om de niet-vluchtelingen weer terug te sturen naar hun land.
G	Zorg voor veilig vervoer van vluchtelingen zodat ze niet blijven steken voor afgesloten grenzen.
H	De opvang goedkoper en soberder maken en uitkeringen verlagen.
I	Geef geld aan Afrika om de arme landen daar vooruit te helpen, zodat mensen niet naar Europa willen.

Bespreek in groepjes en samen met je docent deze voorstellen. Vraag je af of de oplossingen duurzaam zijn, menselijk zijn en haalbaar zijn.

Opdracht 10 Afsluiting

Lees bron 17.

Bron 17 Organisatie en opvang

Het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (**COA**) is de overheidsinstelling die zorgt voor de opvang van asielzoekers in Nederland. Vanaf het moment dat een asielzoeker Nederland binnenkomt wordt zij of hij opgevangen in één van de opvangcentra van het COA, een AsielzoekersCentrum (AZC) .

Maak nu met behulp van de volgende begrippen een mindmap rond het onderwerp

vluchtelingenstroom naar Europa:

Asiel, asielaanvraag, asielprocedure, asielzoeker, AZC, COA, IND, pullfactoren, pushfactoren, Schengenzone, verblijfsvergunning, vluchteling, vluchtelingenverdrag.